

11.11.2024

Asia/10

§ 697

V 27.11.2024, Valtuutettu Shawn Huffin aloite koulujen liikuntasalien avaamisesta iltapäiväkäyttöön seuroille

HEL 2024-006001 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 24.04.2024 Huff Shawn Koulujen liikuntasalien avaaminen iltapäiväkäyttöön seuroille.
- 2 Järjestöneuvottelukunnan lausunto liikuntasalien avaaminen iltapäiväkäyttöön

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Shawn Huff ja 33 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki edelläkävijänä aloittaa järjestelyn kohti mallia, jossa sisäliikuntaharrastukset voidaan järjestää iltapäivisin niin, että koulujen liikuntasaleja avataan vuokrattavaksi seuroille nykyistä aiemmin.

Koulujen liikuntasalien vapaa-ajankäyttöä on jo laajennettu aloitteessa toivotulla tavalla. Kulttuurin ja vapaa-ajan, kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristön toimialajohtajien 1.4.2024 tekemällä yhteisellä päätöksellä koulusalien vuokrakäyttö avautuu liikuntaseuroille kaikissa kouluissa arki-iltapäivisin jo klo 16 alkaen. Tämän lisäksi ns. itsenäisen käytön kohteiden vuokrakäyttöaika on laajennettu viikonloppuisin ja loma-aikoina. Salien nykyiset vapaa-ajankäyttöajat ja niihin tehdyt muutokset ovat seuraavat:

Valvontakohteet

- arkisin klo 16:00–22:00 (aikaisemmin 17:00–22:00)
- viikonloppuisin ja loma-aikoina 8:00–22:00 (aikaisemmin 8:00–22:00)

Itsenäisen käytön kohteet

- arkisin 16:00–23:00 (aikaisemmin 17:00–22:00)
- viikonloppuisin ja loma-aikoina 7:00–23:00 (aikaisemmin 8:00–22:00)

Kaupungin tilojen tehokas ja avoin asukaskäyttö ovat keskeisiä tavoitteita Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025. Koulujen liikuntasalien tilavarausjärjestelmää tulisi yhtenäistää koulujen järjestelmien kanssa, jotta käyttö olisi mahdollisimman avointa ja turvallista. Tällöin liikuntapalvelut voisi hyödyntää tyhjiä saleja ennen klo 16 silloin, kun siellä ei ole koulun omaa toimintaa kuten esim. harrastamisen Suomen mallia. Yhtenäinen tilavarausjärjestelmän keventäisi rehtorien taakkaa, jotka päättävät liikuntasalien käytöstä ennen klo 16.

Asiasta on saatu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan, kaupunkiympäristölautakunnan, kasvatus- ja koulutuslautakunnan sekä järjestöneuvottelukunnan lausunnot.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 24.04.2024 Huff Shawn Koulujen liikuntasalien avaaminen iltapäiväkäyttöön seuroille.
- 2 Järjestöneuvottelukunnan lausunto liikuntasalien avaaminen iltapäiväkäyttöön

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 29.10.2024 § 562

HEL 2024-006001 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Shawn Huff ym. aloitteesta koskien koulujen liikuntasalien avaamista iltapäiväkäyttöön seuroille.

Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki edelläkävijänä aloittaisi järjestelyn kohti mallia, jossa sisäliikuntaharrastuksia voitaisiin järjestää iltapäivisin niin, että koulujen liikuntasaleja avataan seuroille vuokrattavaksi ja Helsingin kaupunki merkittävänä tilojen järjestäjänä purkaisi byrokratiaa sekä velvoittaisi kouluja vuokraamaan tyhjiä sisäliikuntasaleja nykyistä aiemmin. Tällöin seurat ja vanhemmat saisivat mahdollisuuden siirtää harrastuksia iltapäiviin.

Oppilaitosten liikuntatilojen hallinta koulujen toiminta-aikana ja sen ulkopuolella

Kaupunkiympäristön toimiala vuokraa koulurakennukset liikuntatiloineen kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa ja päättää vuokraamiensa tilojen käytöstä ja hallinnasta.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikunnan palvelukokonaisuus, kasvatuksen ja koulutuksen toimiala sekä kaupunkiympäristön toimiala ovat sopineet, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikunnan palvelukokonaisuus vastaa ja päättää oppilaitosten liikuntatilojen opetustoiminnan ulkopuolisesta käytöstä lukuvuoden aikana, pois lukien kesäloma.

Kaupunkiympäristön toimiala on ollut vuosina 2022-2023 mukana kulttuurin ja vapaa-ajan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan hankkeessa, jossa selvitettiin oppilaitosten liikuntasalien iltapäiväkäytön tehostamista. Hankkeen katsottiin edistävän kaupunkistrategian tavoitteita tilojen käytön tehostamisesta sekä lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien lisäämisestä. Osana hanketta pilotoitiin liikuntasalien avaamista iltapäiväkäyttöön kymmenessä kohteessa. Keskeinen ajatus oli, että iltapäivätoimijoilla olisi mahdollisuus järjestää nykyistä enemmän toimintaa, mikäli vapaita salivuoroja olisi runsaammin tarjolla. Pilotissa kuitenkin ilmeni, että iltapäiviin jää reilusti vapaita aikoja, joihin ei ole kysyntää. Pilotin kohteissa iltapäivätuntien varausaste oli n. 33%.

Kaupunkiympäristön toimialalla on hankkeen jälkeen edistetty itsenäisen käytön kohteiden määrän lisäämistä avaimettoman käytön kehittämisellä. Lisäksi koulujen perusparannus- ja uudisrakennushankkeis-

sa varaudutaan aina siihen, että osa rakennuksen tiloista (ml liikuntatilat) voi kouluaikeiden ulkopuolella toimia kuntalaiskäytössä.

Käsittely

29.10.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Otso Kivekäs: Poistetaan kappaleen 5 viimeinen virke: ”Johtopäätös oli, että ensisijaisesti tilojen käytön tehostamiseen ei tarvita lisää vapaita aikoja, vaan lisää toimintaa tiloihin.”

Perustelu: Johtopäätösten tekeminen ja toimintamallin kehittäminen on ensi sijassa Kuvan ja Kaskon asia. Johtopäätös on myös osin melko pitkälle viety ja ohittaa tekniset ja prosessiongelmät jotka ovat myötävaikuttaneet tulokseen.

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Otso Kivekkään vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

22.10.2024 Pöydälle

08.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Sanna Rautajarvi, asiakaspäällikkö: 09 310 32554
sanna.rautajarvi(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 29.10.2024 § 283

HEL 2024-006001 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta Shawn Huffin ja 33 muun valtuutetun aloitteesta, joka koskee liikuntasalien avaamista iltapäiväkäyttöön seuroille aikaisemmin:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan käytössä olevat koulutilojen on tarkoitus varmistaa ja tukea opetussuunnitelman mukaista opetuksen järjestämistä. Eri luokka-asteilla koulupäivien pituudet vaihtelevat, myös perusopetuslain mukainen 1-2 luokkalaisten iltapäivätoiminta se-

kä harrastamisen Suomen mallin toiminta hyödyntää monipuolisesti koulujen tiloja mukaan lukien liikuntasaleja. Tämä vaikuttaa siihen, miten tiloja voidaan avata liikuntaseurojen käyttöön.

Kouluissa rehtori voi myöntää tilojen käyttöä ulkopuolisille tahoille kello 17 asti, jonka jälkeen koulun tilojen varaukset hoidetaan keskitetysti kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla lukuunottamatta liikuntatiloja.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on pitkään ollut mahdollista koulujen liikuntasalien ilta- ja vapaa-ajankäyttö arkisin kello 17 lähtien. Vuodesta 2017 lähtien koulujen liikuntatilojen luovuttamista vapaa-ajankäyttöön on hallinnoinut kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala.

Vuoden 2024 alussa kasvatuksen ja koulutuksen sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kesken on sovittu liikuntasalien vapaa-ajankäytön pidentämisestä. Koulujen liikuntatiloja on voinut 1.8.2024 lukien varata vapaa-ajankäyttöön valvontakohteissa arkisin klo 16-23 ja viikonloppuisin 8-22 välisenä aikana. Itsenäisen käytön kohteissa arkisin klo 16-23 ja viikonloppuisin klo 7-23 välisenä aikana.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo, että tällä hetkellä liikuntasalien varaaminen seurojen käyttöön on jo mahdollista aloitteessa esitetyllä tavalla.

Kaupungin tilojen tehokas ja avoin asukaskäyttö ovat keskeisiä tavoitteita Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025. Lautakunta toteaa, että koulujen liikuntasalien tilavarauksjärjestelmää tulisi yhtenäistää koulujen järjestelmien kanssa, jotta käyttö olisi mahdollisimman avointa ja turvallista. Tällöin liikuntapalvelut voisi hyödyntää tyhjiä saleja ennen klo 16 silloin, kun siellä ei ole koulun omaa toimintaa kuten esim. Harrastamisen Suomen mallia. Yhtenäinen tilavarauksjärjestelmän tulee keventää rehtorien taakkaa, jotka päättävät liikuntasalien käytöstä ennen klo 16.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

29.10.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Ozan Yanar: Lisäisin kappaleen 6 jälkeen uutena kappaleena alla olevaa:

”Kaupungin tilojen tehokas ja avoin asukaskäyttö ovat keskeisiä tavoitteita Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025. Lautakunta toteaa, että koulujen liikuntasalien tilavarauksjärjestelmää tulisi yhtenäistää koulu-

jen järjestelmien kanssa, jotta käyttö olisi mahdollisimman avointa ja turvallista. Tällöin liikuntapalvelut voisi hyödyntää tyhjiä saleja ennen klo 16 silloin, kun siellä ei ole koulun omaa toimintaa kuten esim. Harrastamisen Suomen mallia. Yhtenäinen tilavarausjärjestelmän tulee keventää rehtorien taakkaa, jotka päättävät liikuntasalien käytöstä ennen klo 16.”

Kannattaja: Sini Korpinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi yksimielisesti Ozan Yanarin vastaehdotuksen.

01.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Carola Harju, yksikön päällikkö, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 08.10.2024 § 151

HEL 2024-006001 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että koulujen liikuntasalien vapaa-ajankäyttöä on jo laajennettu aloitteessa toivotulla tavalla. Kulttuurin ja vapaa-ajan, kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristön toimialajohtajien 1.4.2024 tekemällä yhteisellä päätöksellä koulusalien vuokratkäyttö avautuu liikuntaseuroille kaikissa kouluissa arki-iltapäivisin jo klo 16 alkaen. Tämän lisäksi ns. itsenäisen käytön kohteiden vuokratkäyttöaika on laajennettu viikonloppuisin ja loma-aikoina. Salien nykyiset vapaa-ajankäyttöajat ja niihin tehdyt muutokset ovat seuraavat:

Valvontakohteet

- arkisin klo 16:00–22:00 (aikaisemmin 17:00–22:00)
- viikonloppuisin ja loma-aikoina 8:00–22:00 (aikaisemmin 8:00–22:00)

Itsenäisen käytön kohteet

- arkisin 16:00–23:00 (aikaisemmin 17:00–22:00)

- viikonloppuisin ja loma-aikoina 7:00–23:00 (aikaisemmin 8:00–22:00)

Liikuntapalvelut hallinnoi koulujen liikuntasalien vapaa-ajankäyttöä. Liikuntapalvelut jakaa käyttövuorot tällä hetkellä 136:een koulusaliin, joista 79 on niin kutsuttuja itsenäisen käytön saleja ja 57 valvontasaleja. Itsenäisen käytön saleihin vuoroja varanneiden harrastusten järjestäjien vastuuhenkilöille myönnetään avaimia, joilla tiloja pääsee käyttämään itsenäisesti liikuntapalveluiden määrittämien sopimusehtojen puitteissa. Valvontasalien kouluissa liikuntapalveluiden tilaamat valvojat huolehtivat tilojen turvallisuudesta ja päästävät vuorojen käyttäjät tiloihin. Koulusaleihin myönnetään vuosittain 72 000 harjoitustuntia, mikä on 25 prosenttia kaikista liikuntapalveluiden myöntämistä vuoroista.

Liikuntapalvelut jakaa vapaa-ajankäytön vuorot koulusaleihin liikuntalautakunnan (nykyisin kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta) päättämien (05/11.04.2017) vuorojenjakokriteerien mukaisesti. Jaettavat käyttövuorot ajoittuvat koulujen opetuksen ulkopuolisiin aikoihin. Muina aikoina liikuntasalien käytöstä ja käyttövuoroista vastaa kunkin koulun rehtori. Koulusalien käytön hallinnoinnista ja käytännön asioista on sovittu toimialojen välisellä, 1.4.2024 päivitetyllä yhteistyösopimuksella.

Kaupungin tilojen tehokas ja avoin asukaskäyttö ovat keskeisiä tavoitteita Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala käynnisti vuonna 2022 kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristön toimialojen kanssa yhteisen selvityksen perusopetuksen ja toisen asteen oppilaitosten liikuntasalien iltapäiväkäytön selvittämiseksi ja tehostamiseksi. Hankkeen tarkoituksena oli selkiyttää koulusalien iltapäiväkäyttöä koskevaa vuorojenjakoa, tehostaa salien liikunnallista käyttöä sekä tarjota lisää liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia etenkin lapsille ja nuorille.

Selvityksen alkuperäisenä tavoitteena oli siirtää liikuntasalien vapaa-ajankäytön hallinnointi kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta liikuntapalveluille alkamaan arki-iltapäivisin välittömästi koulujen liikunnanopetuksen päätyttyä. Vaikka tätä ensisijaista tavoitetta ei ollut vielä mahdollista toteuttaa, saatiin liikuntapalveluiden kaikille avointa ja vuorojenjakokriteereihin perustuvaa hallinnointiaikaa aikaistettua arki-iltapäivisin alkamaan jo klo 16. Lisäksi arki-iltoihin ja viikonloppuihin sekä loma-aikoihin lisättiin useita tunteja.

Useista teknisistä ja toiminnallisista syistä hankkeessa päädyttiin siihen, että ainakin toistaiseksi arki-iltapäivien ennen klo 16 alkavien salivuorojen jakamisesta vastaavat myös jatkossa koulujen rehtorit. Hankkeen myötä selvisi myös, että useimpien koulujen liikuntasalit ovat kuitenkin varsin aktiivisessa harrastuskäytössä iltapäivisin heti koulujen lii-

kunnanopetuksen päätyttyä, vaikka tilatiedot eivät olekaan julkisesti nähtävillä.

Esteeksi arki-iltapäivien ennen klo 16 alkavien tuntien hallinnon siirrolle muodostui etenkin koulujen lukujärjestysuunnittelun ja iltapäivävuorojen jakamisen aikataulujen yhteensovittaminen. Useimpien koulujen lukujärjestysuunnittelu pystytään tällä hetkellä saamaan valmiiksi vasta elokuun loppupuolella, mikä on liian myöhään siihen nähden, että liikuntapalveluiden jakamien vuorojen on tarpeen olla seurojen käytössä viimeistään syyskuun alussa. Kaksi kuukautta nykyistä myöhäisempi vuorojenhaku- ja jakoaikataulu olisi käytännössä estänyt salivuorojen käynnistymisen ajallaan.

Toinen keskeinen haaste liittyi koulusalien tilankäyttötietojen siirtämiseen kasvatukseen ja koulutuksen toimialalta liikuntapalveluille. Tiedon siirtoa toimialojen tilavarauksjärjestelmien välillä ei onnistuttu kehittämään teknisesti toimivaksi, josta syystä salien käyttötiedot olisi pitänyt lähettää rehtorien toimesta manuaalisesti liikuntapalveluille jokaisen salin ja opiskelujakson osalta erikseen. Tämä olisi ollut epäluotettava, työläs ja paljon aikaa vievä tapa toimia.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkee tärkeänä, että koulusalien käyttöä pyritään kaikista edellä kuvatuista haasteista huolimatta tehostamaan myös jatkossa. Tilojen käytön sekä hakemisen ja jakamisen prosessien tulee olla kaupunkilaisille mahdollisimman saavutettavia, läpinäkyviä, tasapuolisia ja selkeitä. Jotta koulusalit saataisiin yhä tehokkaampaan käyttöön, tulee järjestelmiä kehittää siten, että salien käyttötiedot saadaan siirrettyä kasvatukseen ja koulutuksen tilavarauksjärjestelmästä suoraan liikuntapalveluiden varausjärjestelmään. Lisäksi on tärkeää jatkaa vuoropuhelua ja etsiä toimialojen välillä toimivia ratkaisuja koulujen lukujärjestysuunnittelun aikataulujen yhteensovittamiseksi liikuntaseurojen harrastuskausien kanssa.

Kaupungin tilojen tehokas ja avoin asukaskäyttö ovat keskeisiä tavoitteita Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025. Lautakunta toteaa, että koulujen liikuntasalien tilavarauksjärjestelmää kehitettäessä tulisi hakea yhteensopivuutta koulujen järjestelmien kanssa, jotta käyttö olisi mahdollisimman avointa.

Käsittely

08.10.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Nina Miettinen: Lisäys aloitevastauksen loppuun: "Kaupungin tilojen tehokas ja avoin asukaskäyttö ovat keskeisiä tavoitteita Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025. Lautakunta toteaa, että koulujen liikun-

11.11.2024

tasalien tilavarausjärjestelmää kehitettäessä tulisi hakea yhteensopivuuksia koulujen järjestelmien kanssa, jotta käyttö olisi mahdollisimman avointa. "

Kannattaja: Tuomas Tuomi-Nikula

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Nina Miettisen vastaehdotuksen yksimielisesti.

24.09.2024 Pöydälle

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Tuuli Salospohja, liikuntapalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 87500
tuuli.salospohja(a)hel.fi
Miika Kyllönen, tiimiesihenkilö, puhelin: 09 310 38320
miika.kyllonen(a)hel.fi